

חוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994*

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה -

הגדרות

"שירות סדיר" - שירות סדיר בצבא-הגנה לישראל או במשמר הגבול לפי פרק ג' לחוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986,¹ ולפי סעיף 34 לחוק האמור, וכן שירות לאומי, אך למעט שירות צבאי לפי התחייבות לשירות קבע, ולמעט תקופות שאינן באות במנין זמן השירות לפי הוראות סעיף 18 לחוק האמור;

"שירות לאומי" - שירות לאומי כאמור בפסקה (א) להגדרת "ילד" שבסעיף 5 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968;²

"חייל משוחרר" - מי שסיים את שירותו הסדיר, אף אם שוחרר כדין לפני תום התקופה שהוא חייב בה, ובלבד ששירת 12 חודשים לפחות, וכן מי ששוחרר לפני תום התקופה כאמור מטעמי בריאות או מחמת נכות כמשמעותה בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב];³

"ההנהלה" - הנהלת הקרן שמונתה לפי סעיף 4;

"היום הקובע" - י"ח בטבת התשנ"ד (1 בינואר 1994);

"מדר" - מדרד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"מוסד להכשרה מקצועית" - מוסד להכשרה מקצועית של משרד העבודה והרווחה, וכן מוסד אחר להכשרה מקצועית ששר העבודה והרווחה הכיר בו לענין חוק זה;

"מוסד להשכלה גבוהה" - מוסד להשכלה גבוהה כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958,⁴ וכן מכללה או מוסד על-תיכוני אחר ששר החינוך והתרבות הכיר בהם לענין חוק זה;

"מכינה קדם-אקדמית" - מוסד להשלמת השכלה תיכונית עד לקבלת תעודת בגרות, או להכנה ללימודים אקדמיים, ששר החינוך והתרבות הכיר בו לענין חוק זה;

"פקדון" - פקדון על שם חייל משוחרר שמנהלת הקרן לפי חוק זה;

"קיבוץ" - אגודה שיתופית שהיא קיבוץ או מושב שיתופי;

"השר" - חבר הממשלה שהממשלה הסמיכה אותו לבצע חוק זה.

פרק ב': קרן לקליטת החייל המשוחרר

2. (א) מוקמת בזה קרן לקליטת החייל המשוחרר (להלן - הקרן).

(ב) פעולות הקרן יבוצעו במסגרת משרדו של השר.

(ג) תקציב הקרן ימומן מאוצר המדינה וייקבע בחוק התקציב בתחום פעולה נפרד כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.⁵

הקמת הקרן

* נתקבל בכנסת ביום ה' באייר התשנ"ד (19 באפריל 1994); הצעת החוק ורברי הסבר פורסמו בהצעות חוק, 2191, מיום א' באב התשנ"ג (19 ביולי 1993), עמ' 262.
1 ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.
2 ס"ח התשכ"ח, עמ' 108.
3 ס"ח התשי"ט, עמ' 276.
4 ס"ח התשי"ח, עמ' 191.
5 ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

3. אלה תפקידי הקרן:

תפקידי הקרן

(1) לנהל את חשבונות הפקדונות;

(2) לברוק את הבקשות שיגישו חיילים משוחררים למימוש זכויותיהם לפי חוק זה, להחליט בהן, ולממן את הזכויות האמורות מתוך הפקדונות;

(3) לברוק את הבקשות לסיוע מהקרן לסיוע נוסף כמשמעותה בסעיף 7 שיגישו חיילים משוחררים, להחליט בהן ולממן את הסיוע שיאושר מתוך הקרן האמורה.

4. (א) הנהלת הקרן תהיה בת אחד עשר חברים שימנה השר לתקופה של שלוש שנים בכל פעם, והם:

(1) חמישה נציגי ציבור, בהם לפחות אחד נציג העמותה "התנועה לקליטת החייל המשוחרר";

(2) נציג משרד האוצר;

(3) נציג משרד הבטחון;

(4) נציג משרד הבינוי והשיכון;

(5) נציג משרד החינוך והתרבות;

(6) נציג משרד העבודה והרווחה;

(7) נציג משרד התעשייה והמסחר.

(ב) השר ימנה אחד מחברי הנהלה שמונו לפי סעיף קטן (א) ליושב ראש הנהלה.

(ג) לא ימונה אדם לחבר הנהלה אם הועדה לבריקת מינויים שמונתה לפי סעיף 18 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975⁶ (להלן - חוק החברות הממשלתיות), קבעה כי מתקיים בו אחד הסייגים האמורים בסעיפים 17(א) ו-18(3) עד (6) או 17 לחוק האמור והוראות סעיף 18 לחוק האמור יחולו, והכל בשינויים המחויבים; בין חברי הנהלה יהיו לפחות רבע בני כל אחד משני המינים.

(ד) קיום הנהלה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר בה או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

(ה) הנהלה רשאית למנות ועדות מבין חבריה או שלא מבין חבריה, ובלבד שיושב ראש ועדה יהיה חבר הנהלה, ולאצול להן מסמכויותיה.

5. (א) חבר הנהלה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונה באחד מאלה:

(1) התפטר במסירת כתב התפטרות לשר;

(2) נתקיים בו סייג מן הסייגים המפורטים בסעיף 17(א) או 17 לחוק החברות הממשלתיות;

(3) נבצר ממנו דרך קבע למלא תפקידו, והשר, לאחר התייעצות עם יושב ראש הנהלת הקרן, העבירו מכהונתו בהודעה בכתב.

(ב) נעדר חבר הנהלה ללא סיבה סבירה מארבע ישיבות רצופות של הנהלת הקרן או מיותר ממחצית הישיבות שקיימה בשנה אחת, רשאי השר, לאחר התייעצות עם יושב ראש הנהלה, להעבירו מכהונתו בהודעה בכתב.

⁶ ס"ח התש"ה, עמ' 132.

פקיעת כהונה של חבר הנהלה

(ג) הוגש כתב אישום נגד חבר ההנהלה בעבירה שלכאורה יש עמדה קלון, רשאי השר, לפי הצעת היועץ המשפטי לממשלה, להשעותו מכהונתו עד למתן פסק דין סופי בעניינו.
(ד) ראה השר שיושב ראש ההנהלה אינו ממלא את תפקידו כראוי רשאי הוא, בהחלטה מנומקת, להעבירו מתפקידו לאחר שנתן לו הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו.

6. (א) ההנהלה תתקין את תקנון הקרן וכו' יהיו, בין השאר, הוראות בדבר פעולות הקרן, נוהלי הגשת בקשות לקרן והטיפול בהן, סדרי עבודת הנהלת הקרן וועדותיה, ודרכים לשינוי התקנון.

(ב) התקנון וכל שינוי בו טעונים אישור השר, שר האוצר וועדת העבודה והרווחה של הכנסת, ואולם ניתן לקבוע בתקנון סוגי שינויים שאינם טעונים אישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

(ג) התקנון וכל שינוי בו יפורסמו ברשומות.

7. (א) במסגרת הקרן תהיה, בנוסף לפקדונות, קרן לסיוע נוסף, שתשמש למתן סיוע לחיילים משוחררים המבקשים סיוע מעבר לפקדון למטרות של לימודים במכינה קדם-אקדמית, דמי קיום ללומדים כאמור, ולימודים במוסד להכשרה מקצועית.

(ב) בתקציב המדינה יתוקצב, מדי שנה, לקרן לסיוע נוסף סכום של 60 מיליון שקלים חדשים.

(ג) הסכום האמור בסעיף קטן (ב) יוגדל מדי שנה לפי שיעור עליית המדד מן המדד שפורסם לחודש ינואר 1994 עד המדד שפורסם לאחרונה לפני תחילת שנת הכספים; סכום שלא נוצל בשנת כספים פלונית יועבר לשנה שאחריה וייתוסף לסכום שיתוקצב באותה שנה כאמור.

(ד) הנהלת הקרן תקבע, באישור השר, שר האוצר וועדת העבודה והרווחה של הכנסת, כללים ומבחנים למתן סיוע לחיילים משוחררים מהקרן לסיוע נוסף למטרות המפורטות בסעיף קטן (א) ובהתאם לסכומים שבקרן לסיוע נוסף, וכן הוראות בדבר נוהלי הגשת הבקשות לסיוע והטיפול בהן; קביעות לפי סעיף קטן זה יפורסמו ברשומות.

(ה) מתוך הסכום האמור בסעיף קטן (ג), יוקצבו מדי שנה –

(1) סכום שלא יפחת מ-29 מיליון שקלים חדשים – לסיוע ללימודים במכינה קדם-אקדמית;

(2) סכום שלא יפחת מ-7 מיליון שקלים חדשים – למתן דמי קיום ללומדים במכינה קדם-אקדמית;

(3) סכום שלא יפחת מ-10 מיליון שקלים חדשים – לסיוע ללימודים במוסד להכשרה מקצועית.

הסכומים האמורים בסעיף קטן זה יהיו צמודים למדד כאמור בסעיף קטן (ג).

(ו) עד לקביעת כללים ומבחנים לפי סעיף קטן (ד), תפעל הקרן לסיוע נוסף לפי הכללים והמבחנים שהיו נהוגים ערב תחילתו של חוק זה.

פרק ג': פקדון ומענק

8. (א) סיים חייל משוחרר את שירותו הסדיר, תפתח הקרן על שמו חשבון פקדון בקרן.
(ב) הפקדון הוא אישי ואינו ניתן להעברה, לשעבוד או לעיקול בכל דרך שהיא.

9. (א) תוך חודש מיום שסיים חייל משוחרר את שירותו הסדיר, תזקוף הקרן לזכות הפקדון סכום השווה ל-290 שקלים חדשים כפול מספר החודשים השלמים ששירת החייל בשירות סדיר בתקופה שבין היום הקובע לבין יום כ"א בטבת התשנ"ז (31 בדצמבר 1996) וסכום השווה ל-340 שקלים חדשים כפול מספר החודשים השלמים ששירת בתקופה שמיום כ"ב בטבת התשנ"ז (1 בינואר 1997) עד סיום שירותו.

(ב) בתחילת כל חודש תעודכן יתרת הפקדון לפי שיעור עליית המדד.

(ג) הקרן תודיע בכתב לכל חייל משוחרר על פתיחת הפקדון על שמו בקרן ועל הסכום שזקוף לזכותו.

(ד) הקרן תשלח לכל חייל משוחרר דין וחשבון על מצב הפקדון בתום כל אחת מתשע השנים שלאחר שחרורו, וכן בכל מועד אחר לפי בקשת החייל.

10. תוך חודש מיום סיום השירות הסדיר תשלם הקרן לחייל משוחרר סכום השווה ל-50 מענק שקלים חדשים כפול מספר החודשים השלמים ששירת החייל בשירות סדיר.

11. (א) לא יזקף סכום פקדון ולא ישולם מענק בעד יותר מ-32 חודשים לחייל ו-21 חודשים לחיילת.

(ב) הסכומים האמורים בסעיפים 9(א) ו-10 יעודכנו בתחילת כל חודש החל בחודש מרס 1994 לפי שיעור עליית המדד מן המדד שפורסם לחודש ינואר 1994 עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון.

פרק ד': זכויות

12. חייל משוחרר המשלים את השכלתו התיכונית עד לקבלת תעודת בגרות, או המתכוון ללימודים אקדמיים, במכינה קדם-אקדמית, זכאי להשתתפות בתשלום שכר הלימוד במכינה כאמור מכספי הפקדון.

13. חייל משוחרר הלומד במוסד להשכלה גבוהה או בישיבה על תיכונית זכאי להשתתפות בתשלום שכר הלימוד במוסד כאמור מכספי הפקדון.

14. חייל משוחרר הלומד במוסד להכשרה מקצועית זכאי להשתתפות בתשלום שכר הלימוד במוסד מכספי הפקדון.

15. (א) הקרן תשלם את סכומי ההשתתפות בשכר הלימוד במישרין למוסדות כאמור בסעיפים 12 עד 14, בהתאם להסדרים שתקבע הקרן.

(ב) נוצרה זכות להחזר סכום ששולם כאמור, כולו או מקצתו, יחזירו המוסד לקרן וזו תזכה את חשבון הפקדון של החייל המשוחרר בסכום ההחזר.

16. חייל משוחרר הזכאי, על פי הכללים והנהלים הנהוגים לענין זה, להלוואה מאת המדינה או מטעמה לצורכי דיור, יוגדל סכום ההלוואה בשיעורים ובתנאים שקבע שר הבינוי והשיכון בהסכמת שר האוצר; הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחויבים, גם לגבי הלוואות לצורכי דיור שמקבל קיבוץ בשל חייל משוחרר החבר בו.

17. (א) חייל משוחרר שהתקשר בחוזה לרכישת דירת מגורים או לשכירת דירת מגורים, זכאי להשתתפות בהוצאות רכישת הדירה מכספי הפקדון.

השתתפות ברכישת דירת מגורים או בשכירת דירת מגורים

(ב) הקרן תעביר את סכום ההשתתפות ישירות למוכר דירת המגורים או למשכיר דירת המגורים בהתאם להסדרים שתקבע הקרן.

(ג) נוצרה זכות להחזר סכום ששולם כאמור, יחזירו המוכר לקרן, וזו תזכה את חשבון הפקדון של החייל המשוחרר בסכום ההחזר.

(ד) בסעיף זה, "רכישה" – לרבות חכירה לדורות, ו"מוכר" – לרבות מחכיר לדורות.

(ה) למרות האמור בהוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד), חייל משוחרר חבר קיבוץ, אשר הקיבוץ העמיד לרשותו דירה למגורים, רשאי להורות לקרן, בכתב, לאחר תום 5 שנים מיום סיום שירותו הסדיר להעביר את יתרת כספי הפקדון לקיבוץ.

18. חייל משוחרר המקים עסק חדש לפרנסתו, או נכנס לעסק קיים לצורך פרנסתו, זכאי לפנות לקרן בבקשה לסייע לו מכספי הפקדון; ההנהלה תקבע תנאים, כללים ומבכנים לענין זה; הוראת סעיף זה באה להוסיף על קבלת סיוע ממקורות אחרים ולא לגרוע מהם.

מימון לצורך
הקמת עסק חדש

19. (א) הזכאיות על פי חוק זה ניתנות למימוש בתקופת 5 השנים הראשונות שלאחר סיום השירות הסדיר, ואולם לענין מימוש הזכאות לרכישת דירה לפי סעיף 17 ניתנת הזכאות למימוש בתקופת 9 השנים הראשונות כאמור.

תקופת הזכאות

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מי שלאחר סיום תקופת שירותו הסדיר המשיך בשירות לפי התחייבות לשירות קבע, יוארכו לגביו התקופות האמורות בסעיף קטן (א) בהתאם למספר השנים ששירת בשירות הקבע כאמור.

(ג) היתרה שתיוותר בפקדון בתום התקופות האמורות בסעיף זה תועבר לקרן לסיוע נוסף.

פרק ה': הוראות שונות

20. (א) הרואה עצמו נפגע מהחלטה שנתנה הקרן על פי חוק זה, רשאי לערור עליה בפני בית משפט השלום שבאזור מגוריו.

ערר

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע תקנות סדרי דין לענין סעיף זה.

21. (א) הממשלה תקבע את השר תוך שלושה חודשים מיום קבלתו של חוק זה בכנסת.
(ב) השר ימנה את ההנהלה הראשונה תוך ארבעה חודשים מיום קבלתו של חוק זה בכנסת.

תחילה והוראות
נלוות

(ג) ההנהלה תקבע את תקנון הקרן תוך שלושה חודשים מיום מינויה.

22. (א) הזכאיות וההטבות לפי חוק זה יחולו לגבי חייל משוחרר שהתחיל את שירותו הסדיר ביום הקובע או אחריו.

תחלה והוראות
מעבר

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), תתן הקרן לסיוע נוסף סיוע למטרות המפורטות בסעיף 7(א), גם לחייל משוחרר שהתחיל את שירותו הסדיר לפני היום הקובע.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), חייל משוחרר שהתחיל את שירותו הסדיר לפני היום הקובע וסיימו ביום ב' בניסן התשנ"ד (1 באפריל 1994) או אחריו, יהיה זכאי להטבות כלהלן:

(1) אם תקופת שירותו הסדיר, החל ביום הקובע, היתה 12 חודשים או פחות, יהיה זכאי למענק שחרור בסכום של 4,000 שקלים חדשים לחייל ו-2,800 שקלים חדשים לחיילת;

(2) אם תקופת שירותו הסדיר, החל ביום הקובע, היתה יותר מ-12 חודשים, יהיה זכאי להטבות לפי חוק זה, החל מן היום הקובע, בשינויים הבאים: סעיף 9(א) ייקרא לגביו כאילו במקום "340 שקלים חדשים" נאמר "290 שקלים חדשים", וסעיף 10 ייקרא לגביו כאילו אחרי "ששירת החייל בשירות סדיר" נאמר "החל מן היום הקובע".

(ד) הסכומים האמורים בסעיף קטן (ג) יהיו צמודים למדד ויעודכנו לפי שיעור עליית המדד מן המדד שפורסם לחודש ינואר 1994 עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום סיום השירות.

23. הוראות סעיף 41 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, בענין הקפאת ביצועו של חיקוק או חלק ממנו, לא יחולו לגבי חוק זה.

תיקון חוק
הביטוח הלאומי -
מס' 86

24. (א) בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968 -

(1) בסעיף 127(א), במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) 70 - למבוטח כאמור בסעיף 127(2) ו-(3):

(3) 138 - בכל מקרה אחר."

(2) בסעיף 127טז, בסעיף קטן (א), פסקה (2) תסומן (3) ולפניה יבוא:

"(2) על אף האמור בפסקה (1), מבוטח כאמור בסעיף 127(2) ו-(3), שנשלח להכשרה מקצועית, ישולמו לו בעד כל תקופת ההכשרה 80% מדמי האבטלה שהיה זכאי להם אילו היה מובטל."

(ב) הוראות סעיף זה יחולו לגבי חייל ומתנדבת בשירות לאומי שסיימו את שירותם ביום כ' בניסן התשנ"ד (1 באפריל 1994) או אחריו.

תיקון פקודת
מס הכנסה -
מס' 98

25. בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה⁷, בסופו יבוא:

"(27) כספים שקיבלה הקרן או שקיבל חייל משוחרר לפי חוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994."

ביטול חוקים

26. בטלים -

(1) חוק חיילים משוחררים, התשמ"ד-1984⁸;

(2) חוק מס הכנסה (הטבות לחיילים משוחררים) (הוראת שעה), התשמ"א-1981⁹;

(3) חוק חיילים משוחררים (מענק הסתגלות), התשמ"ח-1988¹⁰.

27. השר ממונה על ביצועו של חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

יצחק רבין
ראש הממשלה

שבת וויס
יושב ראש הכנסת

עזר וייצמן
נשיא המדינה

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

⁸ סי' התשמ"ד, עמ' 188.

⁹ סי' התשמ"א, עמ' 145.

¹⁰ סי' התשמ"ח, עמ' 80.

